

Врз основа на член 76 став 3 и член 77 став 4 од Законот за персоналниот данок на доход ("Службен весник на Република Македонија", бр.80/93, 70/94, 71/96, 28/97, 8/2001, 50/2001, 2/2002, 44/2002, 96/2004, 120/2005, 52/2006, 139/2006 и 160/2007), министерот за финансии донесе

УПАТСТВО
за начинот на пресметување и плаќање на аконтациите
на персоналниот данок на доход по одбивка

Член 1

Со ова упатство се уредува начинот на пресметување и плаќање на аконтациите на персоналниот данок на доход по одбивка.

Член 2

Аконтацијата на персоналниот данок на доход по одбивка се пресметува и плаќа на следните видови приходи:

- 1) личните примања;
- 2) приходите од авторски права и права од индустриска сопственост;
- 3) приходите од капитал;
- 4) приходите од имот и имотни права, ако исплатувачот на приходите води деловни книги;
- 5) добивките од игри на среќа и други наградни игри;
- 6) другите приходи за кои данокот на доход не се утврдува со решение на органот за јавни приходи.

1) Аконтација на данокот на личните примања

Член 3

Под лични примања согласно членот 14 и 14-а од Законот за персоналниот данок на доход (во натамошниот текст: Законот) се сметаат сите приходи што ќе ги оствари обврзникот по основ на работен однос, како и приходите по договор за привремено или повремено вршење на услуги на органите на управата, на домашните и странските правни лица, како и на домашните и странските физички лица кои вршат самостојна дејност, ако со Законот не се изземени од оданочување и тоа:

- 1) плати и надоместоци на трошоци од работен однос што се исплатени над износите утврдени во член 6 од Законот и сите други надоместоци утврдени со Законот за работни односи, Општиот колективен

договор на стопанството на Република македонија и прописите за органите на државната управа;

2) пензиите;

3) примањата на членови на органите на управување и на органите на надзор на трговските друштва;

4) примањата на функционери, пратеници, советници и други носители на јавни функции;

5) примања на професионални спортисти;

6) надоместок за време на боледување;

7) надоместок за време на отсуство од работа;

8) надоместок за работа на судии поротници, вешти лица и стечајни управници, кои немаат својство на вработени лица во соодветните институции или друштва;

9) надоместок на членовите на Македонската академија на науките и уметностите;

10) плата остварена со работа во странство врз основа на работен однос заснован во земјата;

11) секој поединечно остварен приход врз основа на договор за повремено или привремено вршење на услуги на правни и физички лица.

Како примања од став 1 точка 4 на овој член се сметаат и додатоците на плата и надоместоците на определени материјални трошоци утврдени со закон и акт на Владата.

Како лични примања во смисла на став 1 на овој член се сметаат и други примања, кои наместо во пари се даваат во вид на бонови, парични потврди, акции, стоки, или во некој друг облик кој има парична вредност.

Член 4

Аконтациите на данокот за примањата од член 2 од ова упатство ги пресметува и уплатува исплатувачот на личните примања, за секој обврзник и за секој поединечно исплатен износ.

Уплатата на персоналниот данок на доход на личните примања од плати, исплатувачот ја врши на соодветната уплатна сметка со ознака на општината во која физичкото лице е пријавено со постојано живеалиште или престојувалиште.

Член 5

Основа за пресметување на аконтациите на персоналниот данок на личните примања од членот 3 точка 1), 2), 5), 6), 7) и 10) на ова упатство, преставува остварената бруто плата намалена за придонесите и личното ослободување, бруто износот на надоместоци на трошоци од работен однос што се исплатени над износите утврдени во член 6 од Законот и бруто износот на сите други надоместоци утврдени со Законот за работни односи, Општиот колективен договор за стопанството на Република Македонија, Гранскиот колективен договор и прописите за органите на

државната управа, или остварената бруто пензија намалена за придонесите утврдени со членот 10 точка 1 и 2 од Законот и со членот 8 од ова упатство и намалена за личното ослободување утврдено во месечен износ согласно член 15-а од Законот.

Основа за пресметување на аконтациите на персоналниот данок на примањата од членот 3 точка 3), 4), 8), 9) и 11) на ова упатство претставува остварениот бруто износ на личното примање.

Пресметувањето на аконтациите на данокот се врши кога на утврдената даночна основа од став 1 и 2 на овој член ќе се примени стапката од членот 12 од Законот, во висина од 10%.

Член 6

Ако аконтациите на персоналниот данок се пресметуваат на нето платата што се исплатува, или на друг вид на нето лично примање утврдено од членот 3 точка 1), 2), 5), 6), 7) и 10) на ова упатство, пресметувањето на данокот се врши така што нето износот се намалува за личното ослободување утврдено во месечен износ согласно член 15-а од Законот и на утврдената основа се применува пресметаната стапка која изнесува $11,111111 [10:(100-10) \times 100]$.

За пресметување на аконтациите на нето личните примања утврдени во членот 3 точка 3), 4), 8), 9) и 11) на ова упатство пресметковната стапка од ставот 1 на овој член се применува без да се врши намалување за личното ослободување од членот 15-а од Законот.

Член 7

Ако при аконтативното пресметување на данокот на платите, категоријата бруто плата се утврдува пресметковно од нето платата, таа претставува збир на нето плата и пресметаниот персонален данок утврден согласно членот 6 од ова упатство, помножен со 100 и поделен со 68 (100 - збирот на стапките на придонесите на платите).

Кога утврдувањето на даночната основа за пресметување на персоналниот данок се врши од бруто платата, пресметаните придонеси и личното ослободување утврдено во членот 11 од Законот, се одбитни ставки, а данокот се пресметува според стапката утврдена во член 5 од ова Упатство.

Член 8

Кога исплатата на платата се врши два или повеќе пати во текот на месецот, односно за месецот, исплатувачот на секоја поединечна исплата пресметува аконтација на данокот по стапка од 10%, односно пресметковно множи со 10 а дели со 90, (ако пресметувањето го врши од нето платата), без да врши намалување на даночната основа за износот на личното ослободување.

Со последната аконтација за месецот исплатувачот ќе изготви конечна пресметка на данокот на збирот на сите исплати согласно начините за пресметување на данокот утврдени со ова упатство, со примена на пропишаната стапка.

Вкупната даночна обврска исплатувачот ќе ја утврди како разлика на пресметаниот данок со конечната пресметка и платениот данок за секоја претходно извршена поединечна исплата за месецот.

Член 9

Ако обврзникот остварува месечната плата во делови кај повеќе исплатувачи, даночното олеснување утврдено со членот 15-а од Законот, за периодот помал од месецот го утврдува со множење на бројот на деновите за кои се пресметува платата со износот на олеснувањето поделено со бројот на работните денови во месецот.

Вкупното даночно олеснување што го искористил во месецот не може да биде поголемо од износот утврден со членот 15-а од Законот.

Член 10

Даночните обврзници кои оствариле плата или друг вид лично примање непосредно од странство, сами го пресметуваат данокот согласно Законот и ова упатство и во рок од 8 работни дена од денот на приемот го уплатуваат данокот на соодветната сметка.

Даночните обврзници вработени во дипломатски и конзуларни претставништва на странски држави и во меѓународни организации, претставништва или кај претставници или службеници на такви претставништва кои уживаат дипломатски имунитет на територијата на Република Македонија, во рок од 8 работни дена од денот на приемот на приходот, сами го пресметуваат и го уплатуваат данокот согласно Законот и ова упатство, само ако тој данок не го утврдил и не го уплатил исплатувачот.

Исплатувачите-странските друштва и организации кои не уживаат дипломатски имунитет во Република Македонија согласно членот 96 став 2 од Законот и ова упатство, при исплатата на примањата на вработените лица (резиденти и нерезиденти), на територијата на Република Македонија, го пресметуваат данокот и го уплатуваат во рок од 8 работни дена од денот на исплатата.

Данокот на платата и на другите лични примања остварени во странска валута се пресметува во денарска противредност според средниот курс на Народна Банка остварен на денот на приемот на средствата.

Член 11

Месечната пресметка на исплатувачот на плати за бруто пресметаните плати, за вкупниот број на вработени лица кај исплатувачот,

утврден со членот 77 став 3 од Законот, се поднесува до органот за јавни приходи по изминување на наредниот месец а најдоцна до 8-ми во месецот, што следува по овој период на Образец ПДД-МП, кој е составен дел на ова упатство.

Исплатувачот кој врши доплата на плати за месеците за кои веќе поднел Образец ПДД-МП, на органот за јавни приходи му доставува корегирани образец за месецот, најдоцна до 8-ми во месецот кој следува по месецот во кој е извршена доплата.

Член 12

При збирна уплата на данокот и придонесите исплатувачот во инструментот за плаќање на данокот или придонесот на платата го наведува месецот за кој се врши исплата на плата, масата на нето платата што се исплатува и бројот на вработените за кои се однесува плаќањето.

2) Аконтација на данокот на приходи од авторски права и права од индустриска сопственост

Член 13

Под приходи од авторски права и права од индустриска сопственост се подразбира надоместокот што обврзникот го остварува од авторски права и права од индустриска сопственост.

Член 14

Аконтацијата на данокот на доход на приходите од авторски права и права од индустриска сопственост ги пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход.

Како исплатувач, во смисла на ставот 1 од овој член, се смета авторската агенција или посредничко друштво.

Член 15

Основа за пресметување на данокот на доход за приходите од авторски права и права од индустриска сопственост е нето приходот што се добива кога од остварениот приход ќе се одбијат трошоците што биле потребни за негово остварување со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Член 16

При утврдувањето на нето приходот од авторски права и права од индустриска сопственост се признаваат следниве трошоци:

1) за вајарски дела, таписерии, керамопластика, уметничка керамика и витраж - 60% од бруто приходот;

2) за уметничка фотографија, сидно сликарство и сликарство во простор во техниките: фреска, графика, мозаик, интарзија, емајл, интарзирани и емајлирани предмети, костимографија, модно креаторство и уметничка обработка на текстил (ткаен текстил, печатен текстил и слично) -50% од бруто приходот;

3) за сликарски дела, графички дела, индустриско обликување со изработување на модели и макети, ситна пластика, уметнички решенија за сценографија, научни, стручни и публицистички дела, преведување на дела од книжевноста, музички и кинематографски дела и реставраторски и конзерваторски дела во областа на културата и уметноста - 50% од бруто приходот;

4) за изведување уметнички дела во областа на сериозната музика, балетот, операта и театарската и филмската глума, за рецитирање, снимање филмови и идејни скици за таписерија и костимографија - 30% од бруто приходот.

5) за преводи (освен преводи на книжевни дела), предавања и слични интелектуални творби -30% од бруто приходот.

6) за изведување на естрадни програми на забавна и народна музика-25% од бруто приходот и

7) за други авторски дела и дела од индустриска сопственост, кои не се наведени во точките од 1 до 6 од овој член - 25% од бруто приходот.

На обврзникот, по негово барање, наместо нормираните трошоци, му се признаваат стварните трошоци ако може документирано да ги докаже.

3) Аконтација на данокот на приходи од капитал

Член 17

Под приходи од капитал се подразбираат:

1) дивидендите и другите приходи остварени со учество во добивката кај правните и физичките лица;

2) каматите по заеми дадени на физички и правни лица;

3) каматите по обврзници или други хартии од вредност и

4) камати на орочени штедни и други депозити.

Член 18

Аконтацијата на данокот на доход на приходите од капитал ги пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Член 19

Основа на данокот на доход за приходите од капитал од член 17 точка 1) на ова упатство претставуваат бруто дивидендите односно приходите од учество во добивката распределени на обврзникот.

Член 20

Основа на данокот на доход на приходите од капитал од член 17 точки 2), 3) и 4) на ова упатство, претставува износот на пресметаната камата.

4) Аконтација на данокот на приходи од имот и имотни права

Член 21

Под приходи од имот и имотни права се подразбираат приходите што обврзникот ги остварува од издавање под закуп или подзакуп на земјиште, станбени или деловни простории, гаражи, простории за одмор и рекреација, опрема, превозни средства и други видови имот.

Член 22

Основа за пресметување на данокот претставува нето приходот што се добива кога едногодишниот износ на остварениот приход во годината за која се утврдува данокот, ќе се намали за трошоците на одржување и управување, за едногодишната амортизација и за другите трошоци што биле нужни за остварување на приходот во висина од 25% од бруто приходот а за опремени станбени и деловни простории во висина од 30% од бруто приходот.

На обврзникот на негово барање, наместо нормираните трошоци од став 1 на овој член, може да му се признаат стварните трошоци што ги направил за остварување на приходот, ако тоа документирано го докаже.

Ако имотот се издава во подзакуп, од закупнината што ја остварува обврзникот се одбива закупнината што ја плаќа на закуподавачот.

Во приходите од имот и имотните права се вклучуваат и вредностите на сите давања и услуги на кои се обврзал закупецот, односно подзакупецот да ги изврши за сметка на закуподавачот.

Член 23

Ако закупнината е наплатена за повеќе години однапред, данокот се плаќа годишно за толку години за колку е наплатена закупнината, но најмногу за пет години.

Основа за пресметување на данокот за секоја одделна година претставува сразмерниот дел на закупнината, кој се ревалоризира со стапката на пораст на цените на мало, според податоците на Државниот завод за статистика.

5) Аконтација на данокот на добивки од игри на среќа и други наградни игри

Член 24

Аконтацијата на данокот на доход на добивките од игри на среќа и други наградни игри ја пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Данокот на доход за добивките од игри на среќа и други наградни игри не се плаќа ако поединечната добивка не го надминува износот од 10.000 денари.

Ако поединечниот износ на добивката е поголем од износот утврден во став 2 на овој член, данокот се пресметува врз целиот износ на добивката.

Член 25

Основа за пресметување на данокот претставува секоја поединечна добивка остварена од игри на среќа и други наградни игри.

Ако добивката од игри на среќа и други наградни игри се состои од предмети, основа на данокот претставува пазарната вредност на предметите во моментот на остварувањето на добивката.

6) Аконтација на данокот на други приходи

Член 26

Под други приходи се подразбираат сите приходи кои не се сметаат за приходи на физичките лица од член 3 точки 1) до 8) на законот, не се изземени од оданочување со одредбите од член 6 на законот и не се оданочени по друг основ.

Член 27

Аконтацијата на данокот на доход на другите приходи ја пресметува и уплатува исплатувачот за секој обврзник и секој поединечно исплатен приход со примена на стапката од членот 12 од Законот.

Член 28

Основа за пресметување на данокот на другите приходи од став 1 на овој член е нето приходот кој се утврдува со одбивање на нормираните трошоци од бруто приходот во висина од 35%.

Годишен извештај

Член 29

Годишниот извештај за бруто остварените приходи, се поднесува до органот за јавни приходи, најдоцна до 15 февруари наредната година.

Годишниот извештај за бруто остварените приходи, се поднесува на Образец ПДД -ГИ, кој е составен дел на ова упатство.

Член 30

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за начинот на пресметување и плаќање на аконтациите на персоналниот данок од доход на личните примања ("Службен весник на Република Македонија", бр. 51/2001, 69/2001, 95/2004 и 43/2005).

Член 31

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во Службен весник на Република Македонија .